

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD 2012, m. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82
tel. 23-47-95, fax 23-47-97
www.justice.gov.md

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2012, м. Кишинэу, ул. 31 Август 1989 №82
тел. 23-47-95, факс 23-47-97
www.justice.gov.md

29.10.15 Nr. 034497

La Nr. 04-09/3076 din 09.10.15

Ministerul Culturii

Cu referire la proiectul Hotărîrii Guvernului despre aprobarea proiectului de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, relevăm următoarele.

La art. I (modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002):

1. La pct. 1 menționăm că abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sînt scoase din vigoare prevederile actului legislativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale și reglementarea legală, iar modificarea sau completarea actului legislativ este, de regulă, expresă, constînd în înlocuirea unui text cu un altul ori în excluderea unei părți din text sau în adăugarea unui text nou. În cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol, alineat sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale, în temeiul *Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative*.

Prin urmare, capitolele, articolele, alineatele și literele nu se exclud, dar se abrogă.

2. Se va modifica ordinea de numerotare, plasîndu-se mai întîi art. 200¹ – 200⁶, după care art. 221 și 222, pentru a respecta consecutivitatea logică a expunerilor.

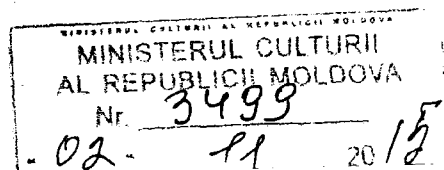
2. La pct. 2 modificarea propusă la alin. (2) al art. 222 nu este una specifică contextului dat, de aceea urmează a fi reformulată (eventual, s-ar putea de indica cu cauzarea de daune în proporții mari).

3. La pct. 3, nu este necesar de a se indica capitolul și din care parte a Codului penal face parte, deoarece deja este menționat că Codul penal se modifică și se completează după cum urmează.

La art. 200¹, raționamentul stabilirii unei sancțiuni mai blînde în cazul deteriorării cu intenție a obiectelor de patrimoniu cultural (cu referire la faptul că s-a stabilit un termen concret în privința privării de dreptul de exercita o anumită activitate și transformării acestei sancțiuni în una alternativă, pe cînd în redacția actuală a art. 221 din Cod penal, această sancțiune este una complementară și este aplicată pe un termen nelimitat) nu este argumentat în nota informativă.

De asemenea, se va atrage atenție la limitele pedepsei sub formă de amendă discreția lăsată instanței de judecată este mult prea mare (eventual, se poate stabili de la 500 la 1000 u.c.).

La art. 200² sancțiunea necesită a fi completată, deoarece este una eliptică.

La art. 200³ urmează a fi rectificată ordinea alineatelor.

4. Din titlul și conținutul art. 200⁵ se va exclude textul „a bunurilor arheologice mobile și”, în scopul evitării unei repetiții, dat fiind faptul că art. 4 din *Legea nr. 280 din 27 decembrie 2011* prevede că din patrimoniul cultural național mobil fac parte și bunurile arheologice.

5. La art. 200⁶ susținem obiecția înaintată de către Procuratura Generală în privința sancționării faptei prevăzute la acest articol contravențional, și nu penal cum este propus în prezentul proiect.

La art. II (Codul contravențional al Republicii Moldova) nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008):

La pct. 1:

6. Excluderea cuvintelor „adică situri arheologice, monumente de istorie și cultură, monumente de for public” este justificată de prevederile *Legii nr. 280 din 27 decembrie 2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, Legii privind protejarea patrimoniului arheologic nr. 218 din 17 septembrie 2010 și Legii monumentelor de for public nr. 192 din 30 septembrie 2011*, potrivit cărora bunurile enumerate în dispoziția art. 74 alin. (1) sunt parte a patrimoniului cultural. Prin urmare, nu este necesară enumerarea lor.

7. În sancțiunile componentelor de contravenții din partea specială a Codului Contravențional, nu pot fi stabilite alte pedepse decât cele reglementate de art. 32 din Codul Contravențional, respectiv, este inacceptabilă includerea la art. 74 alin. (2), (3) și (4) a sancțiunilor de a demonta obiectele sau construcțiile edificate și a aduce terenul sau monumentul la starea inițială.

În acest context, comunicăm că la moment există un proiect de lege privind modificarea și completarea Codului Contravențional, în care se prevede introducerea unor măsuri de siguranță, una din ele fiind demolarea construcțiilor neautorizate, măsura care atrage după caz, și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate (analog se va aplica și în cazul terenurilor). De aceea, considerăm oportun de a exclude aceste sancțiuni.

8. La alin. (5), răspunderea urmează să survină și pentru împiedicarea lucrărilor de îngrijire, conservare și restaurare, conform art. 16 alin.(2) lit.c) din *Legea monumentelor de for public*.

9. La alin. (6), evocăm că, conform art. 4 alin. (2) din *Legea privind protejarea patrimoniului arheologic, autoritatea administrației publice locale* este obligată să asigure paza locului descoperirilor arheologice și să informeze oficial, în termen de cel mult 24 de ore, Ministerul Culturii despre materiale arheologice descoperite. Proiectul propus examinării prevede că paza este asigurată de *persoana investită legal*. Pentru a oferi claritate normei, urmează a fi indicat expres subiectul care poartă răspundere contravențională pentru respectiva faptă. Totodată, ar putea fi analizată o redacție mai generală pentru norma de la alin.(6), instituind răspunderea contravențională pentru nerespectarea sau încălcarea regulilor cu privire la paza și informarea despre locul descoperirii arheologice, fapt ce va include și obligația autorității administrației publice locale de a anunța Ministerul Culturii despre descoperiri.

10. La alin. (7), accentuăm că elementele contravenției prevăzute la acest alineat s-ar putea regăsi și într-o componentă de infracțiune (ex: art. 324 sau 329 Cod penal). Pentru a evita orice tip de confuzie, dispoziția dată urmează a fi expusă într-o altă formulare (eventual, s-ar putea de completat alineatul la final cu textul „dacă aceasta nu constituie infracțiune.”

La fel, atragem atenția că, conform art. 35 alin. (3) din Codul contravențional, privarea de dreptul de a deține anumite funcții poate fi aplicată de instanța de judecată pentru un termen de la 3 luni la un an. În acest context, se va înlocui termenul de „2 ani” cu termenul de un „1 an”.

11. La alin. (8) se va indica la care anume personal al Agenției Naționale Arheologice i se împiedică accesul (personalul autorizat conform legislației). De asemenea, propunem substituirea textului „Agenția Națională Arheologică” și „Ministerul Culturii” cu textul „autoritatea responsabilă de protejarea și valorificarea patrimoniului arheologic” (în temeiul art. 3 alin. (4) și (5) din Legea nr. 218 din 17 septembrie 2010 privind protejarea patrimoniului arheologic).

Suplimentar, nu este clară necesitatea intervenirii Ministerului Culturii pe terenurile cu patrimoniu arheologic, dacă în calitate de agent constatat se propune a fi Agenția Națională Arheologică. Reieșind din aceasta, apare întrebarea cum va fi constatată contravenția, dacă lipsește agentul constatat.

12. La alin. (9) atenționăm că nulitatea absolută nu reprezintă o sancțiune contravențională, ci o sancțiune civilă în privința actelor juridice. Condițiile de nulitate a actelor juridice sunt stabilite în Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002.

La pct. 2:

13. Se va exclude referința „după articolul 423⁷”, deoarece conform tehnicii legislative, art. 423⁸ poate fi introdus doar după art. 423⁷.

14. Din titlul art. 423⁸ cuvântul „abilitate” se va substitui cu textul „cu atribuții”, deoarece organele au atribuții într-un domeniu.

15. La alin. (1) se va specifica ale cărui articol sunt contravențiile prevăzute la alin. (3)-(5) (alin. (3)-(5) art. 74). (obiecție valabilă și pentru alin. (2) și (4) art. 423⁸).

16. La alin. 2) al art. 423⁸ în calitate de autoritate competentă să soluționeze cauzele contravenționale sunt specificate autoritățile publice locale, însă, conform art. 393 din *Codul contravențional al Republicii Moldova*, autoritatea competentă să soluționeze cauzele contravenționale este comisia administrativă. În acest context, este binevenită substituirea „autorităților publice locale” cu „comisia administrativă”.

17. La alin. (4) se va indica care concret sunt structurile specializate în domeniul patrimoniului cultural ale autorităților publice locale.

La lit. c), relevăm că nu se admit note explicative în componența contravențiilor („adică”). Urmează a se indica denumirea concretă a obiectelor de patrimoniu cultural („obiecte de patrimoniu cultural - situri arheologice”).

18. Punctul 4 se va reformula, fiindcă expunerea acestuia este una asemeni expunerii în nota informativă (se va reformula după cum urmează: „la art. 400 alin. (1) textul „art. 74” se exclude).

19. Suplimentar, menționăm că se va formula corect pedeapsa penală/contravențională. Nu este necesar de indicat subiectul infracțiunii dacă acesta este persoană fizică, doar specificarea „aplicată persoanei juridice” (potrivit art. 21 alin. (4) din Codul penal și art. 17 alin. (2) din Codul contravențional) urmează a fi făcută în mod obligatoriu.

La stabilirea datei actului legislativ de referință, luna se va scrie cu litere.

Cuvintele „se modifică” se vor insera după cuvintele „cu modificările și completările ulterioare”.

Viceministru

Nicolae EȘANU

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD 2012, m. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82
tel. 23-47-95, fax 23-47-97
www.justice.gov.md

**МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2012, м. Кишинэу, ул. 31 Август 1989 №82
тел.23-47-95, факс 23-47-97
www.justice.gov.md

08.02.16 Nr. 03/1126
La Nr. _____ din _____

Ministerul Culturii

Cu referire la proiectul Hotărîrii Guvernului despre aprobarea proiectului de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative prezentat spre contrasemnare, relevăm că potrivit art. 398 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, precum și pct. 3 din Regulamentul comisiei administrative, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 55 din 25 martie 2010, comisia administrativă examinează cazurile de contravenție care i-au fost atribuite prin Codul contravențional al Republicii Moldova, dar nu constată contravențiile. În contextul celor expuse, la art. 423⁸ alin. (2) din proiect, în calitate de organ constatator urmează a fi stabilite organele specializate ale administrației publice locale. Mai mult, la alin. (4) lit. b) este indicat că sînt în drept să constate și să încheie procese-verbale, specialiștii direcțiilor/secțiilor/serviciilor cultură ale autorităților publice locale.

Ministru

Vladimir CEBOTARI